

ŽAIBOLAIDIS NEPRIVALUS, BET BŪTINAS

Žaibolaidžio reikalingumu turbūt mažai kas abejoja. Tačiau įsirengti sistemą susipranta ne visi. Teisės aktai to nereikalauja, o nuo 2009 metų pagrindiniai žaibosaugos reikalavimai keitėsi, netgi tapo kiek liberalesni.

Daugiau laisvės gyvenamiesiems namams

2009 metais buvo patvirtintas statybos techninis reglamentas – STR 2.01.06:2009 „Statinių apsauga nuo žaibo“. Išorinė statinių apsauga nuo žaibo – tuomet buvo tiksliai nustatyti reikalavimai naujai projektuojamiems, rekonstruojamiems ir renovuojamiems pastatams. Imta vadovautis Europos standartais, pagal kuriuos priklausomai nuo pastato pavojingumo numatyta, kuriais atvejais turi būti parenkama apsauga nuo žaibo.

Aplinkos ministerijos projektavimo, statybos produktų ir proceso normavimo skyriaus vyriausiasis specialistas Tomas Baranauskas priminė, kad buvo atsisakyta privalomojo aktyviosios žaibosaugos reikalavimo kai kurių objektų statybai.

„Didesnę pasirinkimo laisvę turi gyvenamųjų namų, vienbučių, ūkinių pastatų statytojai. Išimtyms netaikomos daugiabučių statybai. Susisiekimo, komunikacijos pastatuose žaibosauga įrengiama pagal specialius elektrotechnikos, apsaugos reikalavimus“, – aiškino T. Baranauskas.

Anot jo, prieš atiduodant naudoti naujai statomus ir rekonstruojamus pastatus kompetentingi specialistai tikrina, ar viskas įgyvendinta taip, kaip numatyta projekte. Jeigu nustatyta įrengti žaibosaugos sistemą, tikrinama, ar viskas padaryta kaip privalu.

Negalima pakenkti autentiškumui

Nuo gaisrų ypač stengiamasi apsaugoti kultūros paveldo objektus.

Žaibosaugos sistema yra viena priemonių. Tačiau kai kuriais atvejais susiduriama su keblumais.

Kultūros paveldo departamento direktoriaus pavaduotojo Algimanto Degučio teigimu, jeigu nutariama valstybės saugomame kultūros paveldo objekte įrengti žaibosaugą, reikia labai kruopščiai parengti projektą. Mat būtina numatyti, kad įrengiant žaibosaugos sistemą nebūtų pažeistos ar net sunaikintos vertingosios objekto ypatybės, pavyzdžiui, autentiška sienų tapyba, lubų lipdyba, mūras ar kitos detalės.

„Šiandien neprivalu statyti žaibolaidžio matomiausioje vietoje tam, kad pastatas liktų saugus. Nėra būtinos net laidinės saugos priemonės. Žaibosaugos sistemų yra daug ir įvairių, o ši įvairovė leidžia apsaugoti kultūros paveldo objektus ne-

dankant vaizdo ir nepakenkiant autentiškumui“, – sakė A. Degutis.

Anot jo, įrengiant žaibosaugos sistemą kultūros paveldo objekte, būtina atlikti tyrimus ir nustatyti vertingasias ypatybes. Toliau darbus reikia

derinti su Kultūros paveldo departamento teritorinių padalinių specialistais. Kaskart jie atvyksta į objektą ir įvertina, ar norima įrengti žaibosauga nepakenks vertingosioms objekto ypatybėms. Jei savininko pasirinktas sprendimas paveldui yra žalingas, ieškoma kitų, kuo mažiau galinčių pakenkti sprendimų.

Įrangą irgi svarbu apsaugoti

Žaibosaugos sistemos yra būtinos tik ypatingiesiems statiniams. Ne aukštesniems kaip penkių aukštų gyvenamiesiems pastatams žaibolaidis nėra privalomas. Tačiau įmonės „Žaibosauga.lt“ vadovas Marius Strankauskas patarė nepamiršti saugumo. Įrengiant žaibolaidį svarbiausia, kad sistema atitiktų ją reglamentuojančio STR reikalavimus ir normas. Taip pat privalu nepamiršti pagrindinių taisyklių: apskaičiuoti apsaugos zonas, dirbti su sertifikuotomis medžiagomis, pasiekti reikalingą 10 omų įžeminimo varžą.

„Pagrindinis išorinės žaibosaugos tikslas – apsaugoti pastatą

nuo tiesioginio žaibo pataikymo ir gaisro sukėlimo, o pagrindinė vidinės žaibosaugos funkcija – apsaugoti buitinius prietaisus ir įrenginius nuo galimų žaibo padarinių, viršįtampių“, – paaiškino M. Strankauskas.

Įrengiant žaibosaugą svarbiausia numatyti tinkamiausią sistemą pastato apsaugai nuo žaibo, naudoti kokybiškas, nerūdijančias medžiagas, žaibolaidį įrengti vadovaujantis reikalavimais ir normomis, suteikti atliktų darbų garantiją.

Žaibosaugos specialistai pastebi, kad apie vidinę žaibosaugos sistemą (viršįtampių iškroviklius) žmonės dar žino mažai. Klystama galvojant, kad žaibolaidis gali visiškai išgelbėti nuo žaibo padarinių.

„Taip, jis apsaugo pastatą ir žmones iš viršaus, tačiau nuo viršįtampių gelbsti tik iškrovikliai. Vidinė žaibosaugos sistema nėra privaloma, tačiau ją įsirengus mažėja tikimybė, kad po žaibo iškrovos suges įvairūs įrenginiai: televizoriai, kompiuteriai, kiti buitiniai prietaisai“, – kalbėjo M. Strankauskas. ♣

APSAUGA NUO ŽAIBO;

APSAUGA NUO VIRŠĮTAMPIŲ;

ĮŽEMINIMAS.

ENERGOSFERA

Technikos g. 9A,
LT-51243 Kaunas
Tel. 8 37 34 01 50
Faks. 8 37 34 01 50
El. paštas info@energosfera.lt
www.energosfera.lt

- Padedame suprojektuoti ir parenkame visas reikiamas medžiagas, kad Jūsų pastatas būtų apsaugotas nuo žaibo;
- Didmeninė prekyba žaibosaugos medžiagomis;
- DEHN firmos atstovas Lietuvoje;
- DEHN žaibosauga – tai kompleksinė sistema, kurią naudojant įmanoma sukurti patikimą, vientisą žaibosaugos sistemą. DEHN turi apie 800 žaibosaugos elementų, kurių pagalba naudojant bus gautas sprendimas, bet kokio sudėtingumo objektui. Žaibosauga skirstoma į išorinę ir vidinę. Išorinė žaibosauga saugo nuo gaisro, o vidinė žaibosauga apsaugo elektroninę įrangą nuo viršįtampių.